

32004R0491

L 80/1

URADNI LIST EVROPSKE UNIJE

18.3.2004

UREDBA (ES) št. 491/2004 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA
z dne 10. marca 2004
o uvedbi programa za finančno in tehnično pomoč tretjim državam na področjih migracije in azila
(AENEAS)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti ter zlasti členov 179(1) in 181a Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega Ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,

v skladu s postopkom, določenim v členu 251 Pogodbe ⁽²⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je na svojem zasedanju v Tampereju 15. in 16. oktobra 1999 poudaril potrebo pa celovitem lotevanju migracije z obravnavanjem vprašanj politike, človekovih pravic in razvoja v tretjih državah in regijah ter je pozval k večji skladnosti med notranjimi in zunanji politikami Evropske unije. Poudaril je potrebo po učinkovitejšem upravljanju migracijskih tokov na vseh njihovih stopnjah in dejstvo, da bi bilo partnerstvo s tretjimi državami temelj za uspeh take politike, zato da se pospeši sorazvoj.
- (2) Evropski svet je na svojem zasedanju v Seville 21. in 22. junija 2002 poudaril integracijo priseljevanja v odnose Unije s tretjimi državami in pomen okrepljenega sodelovanja s tretjimi državami za upravljanje migracije, vključno s preprečevanjem in bojem proti nezakonitim migracijam in trgovini z ljudmi.
- (3) Svet je v svojih sklepih 18. novembra 2002 zaprosil Skupnost, naj razmisli o ustrezni pomoči tretjim državam za izvajanje klavzule o skupnem upravljanju migracijskih tokov in da se obvezno ponovno sprejemanje v primerih nezakonitih migracij vključi v vse prihodnje sporazume o sodelovanju, pridružitvi ali njim enakovredne sporazume.

(4) Izboljšano upravljanje migracijskih tokov, predvsem nekaterih vidikov migracij, kakršna sta izseljevanje visoko usposobljenih državljanov in pretok beguncev med sosednjimi državami, je tudi zadeva velikega pomena za razvoj nekaterih držav.

(5) Programi in politike zunanjega sodelovanja in razvoja Skupnosti posredno prispevajo k obravnavanju glavnih dejavnikov, ki povzročajo pritisk preseljevanja. Natančneje, Komisija je od Evropskega sveta v Tampereju poskušala vključiti zadeve v zvezi z migracijo v načrtovanje zunanje pomoči Skupnosti, da bi neposredno podprla tretje države v njihovem prizadevanju za obravnavanje problemov, ki izhajajo iz zakonite, nezakonite ali prisilne migracije.

(6) Da bi okrepili to načrtovanje, je organ, pristojen za proračun, predvidel posebna dodeljena proračunska sredstva v splošnem proračunu Evropske unije od 2001 do 2003 za financiranje pripravljanih ukrepov, ki se izvajajo v partnerstvu s tretjimi državami in regijami v zvezi z migracijskimi in azilnimi zadevami.

(7) Ob upoštevanju teh pripravljanih ukrepov in ob sklicevanju na Sporočilo Komisije o integraciji migracijskih zadev v odnose Evropske unije s tretjimi državami se šteje za potrebno, da se Skupnosti od leta 2004 priskrbi večletni program, ki je oblikovan za poseben dodatni odziv na potrebe tretjih držav v njihovem prizadevanju po učinkovitejšem upravljanju vseh vidikov migracijskih tokov in zlasti za spodbujanje pripravljenosti tretjih držav na sklenitev sporazumov o ponovnem sprejemu oseb ter za pomoč pri spopadanju s posledicami takšnih sporazumov.

(8) Da bi zagotovili doslednost zunanjih ukrepov Skupnosti, morajo biti operacije, ki se financirajo na podlagi tega novega instrumenta, določene in morajo dopolnjevati tiste, ki jih financirajo drugi instrumenti razvojnega sodelovanja Skupnosti.

⁽¹⁾ UL C 32, 5.2.2004, str. 49.

⁽²⁾ Mnenje Evropskega parlamenta z 4. decembra 2003 (še neobjavljeno v Uradnem listu) in sklep Sveta z dne 19. februarja 2004.

(9) V svojih sklepih o migraciji in razvoju 19. maja 2003 je Svet potrdil potrebo po večjem usklajevanju med temi ločenimi, toda medsebojno povezanimi področji politik. Sklepi so poudarili številna področja možne sinergije, na katera bi Evropska unija lahko usmerila svoje dejavnosti v podporo obeh področij politik.

(10) Problemi, ki izhajajo iz migracije, zahtevajo učinkovito, prilagodljivo in v nekaterih primerih takojšnje odločanje, zato da se financirajo ukrepi Skupnosti.

(11) Izvajanju tega programa bo koristila ocena pripravljanih ukrepov.

(12) Ukrepe, potrebne za izvajanje te uredbe, je treba sprejeti v skladu s Sklepom Sveta 1999/468/ES z dne 28. junija 1999 o določitvi postopkov za uresničevanje Komisiji podeljenih izvedbenih pooblastil ⁽¹⁾.

(13) Ta uredba za ves čas trajanja programa določa finančni okvir, ki je v smislu točke 33 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 6. maja 1999 med Evropskim parlamentom, Svetom in Komisijo o proračunski disciplini in izboljšanju proračunskega postopka ⁽²⁾ glavno napolnilo organu za izvajanje proračuna pri letnem proračunskem postopku.

(14) Ker ciljev predlaganega ukrepanja, namreč pospeševati učinkovitejše upravljanje migracijskih tokov v okviru celovitega pristopa k migraciji v tesnem sodelovanju s tretjimi državami, države članice ne morejo doseči zadovoljivo in se zato zaradi obsega ali učinkov ukrepov lahko bolje dosežejo na ravni Skupnosti, lahko ta sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti, kakor je določeno v členu 5 Pogodbe. V skladu z načelom sorazmernosti, kakor je določeno v navedenem členu, ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseg teh ciljev.

(15) Zaščita finančnih interesov Skupnosti in boj proti goljufiji in nepravilnostim so sestavni del te uredbe. Predvsem pogodbe, sklenjene na podlagi te uredbe, bi morale pooblastiti Komisijo, da izvaja ukrepe, predvidene v Uredbi Sveta (ES, Euratom) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi ⁽³⁾ –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE I

CILJI IN UKREPI

Člen 1

1. Skupnost uvede program sodelovanja (v nadaljevanju „program“), katerega cilj je dati posebno in dopolnilno finančno in tehnično pomoč tretjim državam, da bi podprli njihovo prizadevanje po izboljšanju upravljanja migracijskih tokov v vseh njihovih razsežnostih.

2. Program je posebej, ne pa izključno, namenjen tistim tretjim državam, ki so dejavno udeležene pri pripravi ali izvajanju sporazuma o ponovnem sprejemu oseb, ki je parafiran, podpisan ali sklenjen z Evropsko skupnostjo.

3. Program financira ustrezne ukrepe, ki skladno in dopolnilno združujejo splošna načela politike sodelovanja in razvojne politike Skupnosti, nacionalnega in regionalnega sodelovanja Skupnosti ter razvojne strategije v zvezi z zadevnimi tretjimi držav in dopolnjujejo ukrepe – predvsem na področjih upravljanja migracijskih tokov, vračanja in reintegracije migrantov v njihovi državi izvora, azila, mejne kontrole, beguncev in razseljenih oseb –, ki so predvideni pri izvajanju navedenih strategij in so financirani iz drugih instrumentov Skupnosti na področju sodelovanja in razvoja. Ukrepi, ki se financirajo na podlagi programa, so v skladu s prizadevanji Skupnosti, ki prispevajo k odpravi temeljnih vzrokov migracije.

4. Spoštovanje demokratičnih načel in pravne države, pa tudi človekovih pravic in pravic manjšin ter temeljnih svoboščin predstavljajo bistveni element za uporabo te uredbe. Kolikor je treba in kolikor je to mogoče, se ukrepi, ki se financirajo na podlagi te uredbe, povezujejo z ukrepi, ki so namenjeni krepitvi demokracije, človekovih pravic in pravne države.

Člen 2

1. Program si v tretjih državah in v partnerstvu z njimi prizadeva pospeševati sodelovanje med Skupnostjo in tretjimi državami s prispevanjem k naslednjim ciljem:

(a) razvoju njihove zakonodaje na področju zakonitih migracij, predvsem glede pravil sprejema, pravic in statusa sprejete osebe, enake obravnave zakonitih prebivalcev, integracije in nediskriminacije, pa tudi ukrepov za boj proti rasizmu in ksenofobiji;

(b) razvoju zakonite migracije v skladu z analizo demografskega, gospodarskega in socialnega položaja v državah izvora in v državah gostiteljicah in sprejemne zmogljivosti držav gostiteljic, pa tudi povečanju ozaveščenosti javnosti o prednostih zakonitih migracij in posledicah nezakonitih migracij;

⁽¹⁾ UL L 184, 17.7.1999, str. 23.

⁽²⁾ UL C 172, 18.6.1999, str. 1. Sporazum, kakor je bil spremenjen s Sklepom 2003/429/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 147, 14.6.2003, str. 25).

⁽³⁾ UL L 292, 15.11.1996, str. 2.

- (c) razvoju njihovih zakonodajnih in nacionalnih praks glede mednarodne zaščite, da bi jih uskladili z določbami Ženevske konvencije iz leta 1951 o statusu beguncev in Protokola iz leta 1967 ter drugimi ustreznimi mednarodnimi instrumenti, zato da bi zagotovili spoštovanje načela „nevrčanja“ in izboljšali zmogljivost tretjih držav, ki sprejemajo prosilce za azil in begunce;
- (d) vzpostavljanju učinkovite in preventivne politike v tretjih državah za boj proti nezakonitim migracijam, vključno z bojem proti trgovanju z ljudmi in tihotapljenju migrantov, in razvoju ustrezne zakonodaje;
- (e) ponovnemu sprejemu ob polnem spoštovanju zakona in trajni reintegraciji v tretjo državo oseb, ki so nezakonito vstopile ali ostale na ozemlje držav članic, ali oseb, ki so neuspešno zaprosile za azil v Evropski uniji ali so bile tam deležne mednarodne zaščite.
2. Da bi dosegli te cilje, lahko program predvsem podpira naslednje ukrepe:
- (a) uvedbo akcij obveščanja in zagotovitev pravnega svetovanja o posledicah nezakonitih migracij, trgovine z ljudmi in tihotapljenja migrantov ter nezakonitega zaposlovanja v Evropski uniji;
- (b) razširjanje informacij in pravno svetovanje o možnostih zakonitega dela v Evropski uniji na kratkoročni in dolgoročni osnovi ter o postopkih, ki jih je treba izvajati v ta namen;
- (c) razvoj ukrepov, ki so namenjeni ohranjanju povezav med lokalnimi skupnostmi v državi izvora in njihovimi zakonitimi izseljenci ter omogočanju prispevkov migrantov k socialnemu in gospodarskemu razvoju skupnosti v njihovi državi izvora, vključno z omogočanjem uporabe nakazil za produktivne naložbe in razvojne pobude, pa tudi z zagotavljanjem podpore mikrokreditnim programom;
- (d) omogočanje dialoga in izmenjave informacij med institucijami tretje države in državljani tiste države, ki se nameravajo izseliti;
- (e) podporo vzpostavljanju institucij in osebja na področju oblikovanja, izvajanja in zagotavljanja učinkovitosti nacionalne zakonodaje in sistemov upravljanja v zvezi z azilom, migracijo in bojem proti kaznivim dejanjem, vključno z organiziranim kriminalom in korupcijo, ki so povezana z nezakonitimi migracijami, ter v zvezi z razvojem usposabljanja osebja, ki dela na področjih migracije in azila;
- (f) vrednotenje in možno izboljšanje institucionalnega in upravnega okvira in zmogljivosti za izvajanje mejne kontrole, pa tudi izboljšanje pri upravljanju mejnega nadzora, vključno z operativnim sodelovanjem;
- (g) vzpostavitev institucij in osebja na področjih varnosti potovalnih dokumentov in vizumov, vključno z njihovimi pogoji izdaje, identifikacijo in dokumentacijo nezakonitih migrantov, vključno z lastnimi državljani, ter odkrivanjem ponarejenih dokumentov in vizumov;
- (h) uvedbo sistemov za zbiranje podatkov; opazovanje in analizo migracijskih pojavov; identifikacijo temeljnih vzrokov za migracijska gibanja in opredelitev ukrepov, ki so namenjeni njihovemu reševanju; omogočanje izmenjave informacij o migracijskih gibanjih, predvsem o migracijskih tokovih proti Evropski uniji;
- (i) razvoj regionalnega in podregionalnega dialoga o azilu in migraciji, vključno z nezakonitim priseljevanjem;
- (j) pomoč pri pogajanjih zadevnih tretjih držav pri njihovih sporazumih z ustreznimi državami o ponovnem sprejemu oseb;
- (k) podporo vzpostavitvi institucij in osebja v tretjih državah na področjih sprejemnih pogojev in zaščitne zmogljivosti za prosilce za azil, ponovnega sprejema in trajne reintegracije povratnikov ter programov preseljevanja;
- (l) podporo ciljno naravnani socialno-gospodarski reintegraciji povratnikov v njihovo državo porekla, vključno z usposabljanjem in vzpostavitvijo institucij in osebja, zato da se omogoči njihova integracija na trg delovne sile.

Člen 3

Zaradi zasledovanja ciljev in ukrepov, ki so določeni v členu 2, lahko program med drugim podpira:

1. ukrepe, potrebne za identifikacijo in pripravo ukrepov, ki med drugim vključujejo:
  - (a) študije izvedljivosti;
  - (b) izmenjavo tehničnega znanja in izkušenj med državami članicami, tretjimi državami, evropskimi organizacijami in telesi ter mednarodnimi organizacijami;
  - (c) splošne študije glede ukrepov Skupnosti v okviru te uredbe;
2. izvajanje projektov:
  - (a) tehnična pomoč pri izvajanju ukrepov, vključno s strani tujega in lokalnega osebja;
  - (b) usposabljanje in druge storitve;
  - (c) nakup in/ali preskrba s proizvodi ali opremo, dobave in naložbeni izdatki, ki so nujno potrebni za izvajanje ukrepov, vključno z nakupom ali zakupom prostorov v izjemnih okoliščinah in kadar je to upravičeno;
3. ukrepe za nadzor, revizijo in vrednotenje ukrepov;
4. dejavnosti za razlago ciljev in rezultatov navedenih ukrepov javnosti;

5. ukrepe, vključno s tehnično pomočjo, za presojo izvajanja teh operacij v korist Skupnosti ali tretjih držav.

Sprejmejo se potrebni ukrepi, da se poudari značaj Skupnosti pri pomoči, zagotovljeni na podlagi te uredbe.

POGLAVJE II

POSTOPKI ZA IZVAJANJE PROGRAMA

Člen 4

1. Partnerji, ki so upravičeni do finančne podpore na podlagi programa, lahko vključujejo regionalne in mednarodne organizacije ter agencije (predvsem agencije ZN), pa tudi nevladne organizacije ali druge nedržavne subjekte, zvezne, nacionalne, pokrajinske in lokalne vlade, njihove oddelke in agencije, zavode, združenja ter javne in zasebne subjekte v Evropski uniji in tudi v tretjih državah, s poudarkom na partnerstvu med njimi.

2. Operacije, ki jih financira Skupnost na podlagi te uredbe, izvaja Komisija.

Člen 5

Brez poseganja v institucionalno in politično okolje, v katerem delujejo partnerji iz člena 4, se upoštevajo predvsem naslednji dejavniki, kadar se določa primernost organa za financiranje Skupnosti:

1. njegove izkušnje v zadevah, navedenih v členu 2(1), in predvsem pri ukrepih na področju azila in migracij;
2. njegova zavezanost obrambi, spoštovanju in spodbujanju človekovih pravic in demokratičnih načel na nediskriminatoren način;
3. njegove sposobnosti administrativnega in finančnega vodenja;
4. njegova tehnična in logistična sposobnost glede na načrtovane ukrepe;
5. rezultati, kjer je to primerno, vseh prejšnjih izvedenih ukrepov, predvsem tistih, ki so jih financirale Skupnost, države članice in mednarodne organizacije.

POGLAVJE III

POSTOPKI ZA IZVAJANJE OPERACIJ

Člen 6

1. Finančni okvir za izvajanje te uredbe za obdobje od 1. januarja 2004 do 31. decembra 2008 je 250 milijonov EUR, od tega 120 milijonov EUR za obdobje do 31. decembra 2006.

Za obdobje po 31. decembru 2006 se znesek šteje za potrjenega, če je za to fazo skladen z veljavnim finančnim načrtom za obdobje, začeto leta 2007 glede na podatke, ki so na voljo na podlagi člena 10(2) in (3).

2. Letna dodeljena proračunska sredstva odobri proračunski organ v mejah finančnega načrta.

3. Sofinanciranje ukrepa s strani Skupnosti na podlagi programa ne presega 80 %, ne da bi to posegalo v druge veljavne določbe Uredbe (ES, Euratom) št. 1605/2002 ⁽¹⁾ (v nadaljevanju „finančna uredba“) in predvsem v člen 169 Uredbe. Izključeno je vsako drugo financiranje iz katerega koli drugega programa, ki ga financira splošni proračun Evropske unije.

4. Financiranje s strani Skupnosti po tej uredbi se odobri v skladu z določbami finančne uredbe. Odločbe o financiranju in pogodbe, sklenjene na njihovi podlagi, so podvržene finančnemu nadzoru Komisije in revizijam Računskega sodišča.

5. Komisija sprejme vse potrebne ukrepe za zagotovitev ustreznega usklajevanja z drugimi donatorji.

Člen 7

1. Komisija zagotovi celovito usklajenost in dopolnjevanje z drugimi ustreznimi politikami, instrumenti, ukrepi in programi Skupnosti.

2. Komisija sprejme vse potrebne usklajevalne ukrepe, da bi okrepiła usklajenost in dopolnjevanje med ukrepi, ki jih financira Skupnost, in tistimi, ki jih financirajo države članice, zaradi jamstva optimalne učinkovitosti navedenih ukrepov.

Člen 8

1. Komisija je odgovorna za vodenje in izvajanje programa.

2. Komisija vodi program v skladu s finančno uredbo in Uredbo Komisije (ES, Euratom) št. 2342/2002 ⁽²⁾ o določitvi podrobnih pravil za izvajanje finančne uredbe, predvsem glede oddajanja naročil in dodeljevanja dotacij.

⁽¹⁾ Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 1605/2002 z dne 25. junija 2002 o finančni uredbi, ki se uporablja za splošni proračun Evropskih skupnosti (UL L 248, 16.9.2002, str. 1).

⁽²⁾ UL L 357, 31.12.2002, str. 1.

3. Komisija za izvajanje programa v skladu s postopkom iz člena 9(2) sestavi letni delovni program. V skladu s cilji in merili te uredbe delovni program postavi prednostne naloge za ukrepe, ki se podpirajo glede na možna geografska in tematska področja intervencije, posebne cilje, pričakovane rezultate in okvirne zneske. Čimbolj si je treba prizadevati za splošno ravnotežje med temi prednostnimi nalogami za uvedbo delovnega programa. Komisija se lahko glede delovnega programa posvetuje z drugimi zainteresiranimi stranmi.

4. Delovni program mora biti usklajen in se mora dopolnjevati z načrtom državne strategije in načrtom regionalne strategije ter programi razvojnega sodelovanja, ki so sestavljeni v okviru politike Skupnosti za sodelovanje in razvoj.

5. Komisija sprejme seznam izbranih projektov v skladu s postopkom iz člena 9(2).

Člen 9

1. Komisiji pomaga odbor.

2. Ob sklicevanju na ta odstavek se ob upoštevanju določb člena 8 Sklepa uporabljata člena 4 in 7 Sklepa 1999/468/ES.

Rok iz člena 4(3) Sklepa 1999/468/ES znaša tri mesece.

3. Odbor sprejme svoj poslovnik.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Strasbourg, 10. marca 2004

Za Evropski parlament

Predsednik

P. COX

POGLAVJE IV

POROČANJE

Člen 10

1. Komisija stalno spremlja in redno ocenjuje izvajanje programa.

2. Komisija predloži predhodno vmesno ocenjevalno poročilo Evropskemu parlamentu in Svetu o izvajanju programa najpozneje do 31. decembra 2006 ter končno poročilo najpozneje do 31. decembra 2010. Poleg tega Komisija proračunskemu organu sporoči stanje izvajanja programa ob istem času, ko je predstavljen predhodni predlog splošnega proračuna Evropske unije.

3. Na zahtevo držav članic Evropskega parlamenta, predvsem v okviru pogajanj o prihodnjih finančnih načrtih, lahko Komisija ovrednoti tudi rezultate ukrepov in programov Skupnosti po tej uredbi.

POGLAVJE V

KONČNE DOLOČBE

Člen 11

Program, ki ga uvaja ta uredba, se izvaja od 1. januarja 2004 do 31. decembra 2008.

Člen 12

Ta uredba začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Za Svet

Predsednik

D. ROCHE